

کاوش ارتباط سبک های یادگیری و خلاقیت دانشجویان

(مطالعه موردی: دانشجویان کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان)

دکتر علی خدابنده بایگی^۱، مریم حامد ابریشم باف^۲

۱- عضو هیئت علمی، گروه مدیریت، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی ایران

۲- کارشناس مدیریت بازرگانی دانشگاه فردوس مشهد

Akh2564@gmail.com

Sanazhamed969@gmail.com

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، کاوش ارتباط سبک های یادگیری و میزان خلاقیت دانشجویان است. این پژوهش بر اساس هدف، کاربردی و از نظر روش تحقیق، توصیفی همبستگی است. جامعه آماری این تحقیق، دانشجویان کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان بودند که بر اساس جدول حجم نمونه مورگان، ۱۲۳ نفر به عنوان نمونه آماری، در این تحقیق مشارکت داده شدند. و از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای استفاده شد و همچنین اطلاعات مورد نیاز از طریق پرسشنامه سبک های یادگیری کلب و پرسشنامه خلاقیت تورنس جمع آوری شد و همچنین مطالعات نشان داد که هر دو این پرسشنامه ها از روایی و پایایی درخور توجهی برخوردار بودند. اطلاعات به دست آمده از پرسشنامه ها توسط نرم افزار SPSS و با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج این پژوهش نشان داد که میزان همبستگی سبک های یادگیری با خلاقیت ۰/۰۱- و مقدار معنی داری این دو متغیر ۰/۹۸۶ می باشد بنابراین بین این دو متغیر و همچنین مولفه های این دو متغیر به طور کلی رابطه معناداری وجود ندارد.

کلیدواژه ها: سبک های یادگیری، خلاقیت، دانشجویان

مقدمه

از اواخر دهه ۱۹۶۰، با ظهور و گسترش مکتب شناختی گرایی و تاکید بر اهمیت و ماهیت فرآیند های شناختی و ذهنی، تحقیق در زمینه سبک های یادگیری رونق پیدا کرده است. با این وجود، واقعیت مهم این است که همه ی پیشرفت های شگفت انگیز انسان در دنیای امروز زاینده ی یادگیری است و انسان پیشرفت های خود را از راه یادگیری به دست می آورد. از طریق یادگیری رشد فکری پیدا کرده و توانایی های ذهنی او فعلیت می یابد (پورآتش، ۱۳۸۹). اعتبار یک نظام آموزشی خاص بستگی به میزان یادگیری فراگیران آن دارد (کلباسی و همکاران، ۱۳۸۷). افراد از لحاظ توانایی های ذهنی، روش های آموختن، سبک و سرعت یادگیری، علاقه و انگیزش نسبت به کسب دانش و انجام فعالیت های تحصیلی با هم تفاوت دارند. در دنیای امروز فردی موفق است که شیوه آموختن را برای هماهنگ شدن با تغییرات شگرف دنیای متمدن کنونی و سازگاری با آن ها و ادامه زندگی فراگرفته باشد (معیاری و همکاران، ۱۳۸۸).

سبک های یادگیری به عنوان رویکرد عقلی افراد در پردازش اطلاعات است. در نتیجه هر یادگیرنده روش ترجیحی در دریافت، سازماندهی و نگهداری دارد که متمایز و با ثبات است (کاسیدی، ۲۰۰۴). بر اساس نظریه کلب، ابعاد سبکهای یادگیری عبارتند از:

۱. سبک یادگیری همگرا: از ترکیب دو شیوه ی یادگیری مفهوم سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال تشکیل می شود.
۲. سبک یادگیری واگرا: از ترکیب تجربه ی عینی و مشاهده ی تاملی حاصل می شود.
۳. سبک یادگیری جذب کننده: از ترکیب مفهوم سازی انتزاعی و مشاهده ی تاملی تشکیل میشود.
۴. سبک یادگیری انطباق دهنده: از اجتماع دو شیوه ی یادگیری تجربه ی عینی و آزمایشگری فعال ایجاد می شود.

مدیریت آموزشی نیز در این امر حائز اهمیت است. همچنین نقش مدیریت و رهبری در این زمینه و هدایت کارکنان حائز اهمیت است. مهمترین نکته در رهبری جهت دادن و نفوذ بر اعضای سازمان است. رهبری مستلزم نفوذ و تاثیر گذاردن بر افراد است (خدابنده بایگی، ۱۴۰۰؛ ۱۰۷)

یکی دیگر از متغیرهای این تحقیق، خلاقیت است. خلاقیت عبارت است از به کارگیری توانایی های ذهنی برای ایجاد یک فکر یا مفهوم جدید (جلیلیان و مرادی، ۱۳۸۹). خلاقیت مقدمه ظهور استعدادها و ذوق هاست چنانچه باب خلاقیت در میان افراد و گروه ها باز شود همه ی استعدادهای آدمی شکوفا شده و رشد می یابد. خلاقیت به معنای اندیشیدن است در واقع آفرینش چیز نو و تازه است (ایران پرست، ۲۰۰۸). آموزش و پرورش برای رشد خلاقیت و نو اندیشی در دانش آموزان باید به درک درست و روشنی از شرایط موجود برسد. امروزه ثابت شده است که خلاقیت یک ویژگی صرفا ذاتی نیست بلکه همه ی انسان ها از این توانایی برخوردار هستند. نظام آموزشی کنونی مبتنی بر محفوظات است نه خلاقیت پروری توانایی خلاقیت در مدارس به علت فقدان آن در دبستان ها و سایر مقاطع دچار افول شده است. همین ابعاد آموزش خلاقیت در مدارس منجر به آن می شود که فرد در محیط کار آینده خود به مشکل بر بخورد. رشد و توسعه خلاقیت وابسته به عوامل مختلفی است از جمله محیط خانواده و محیط مدرسه که این دو نهاد بسیار مهم در پرورش خلاقیت دانش آموزان موثر هستند. بنابراین در دنیای پیچیده کنونی که شاهد بسیار فشرده جوامع مختلف برای دستیابی به جدیدترین تکنولوژی ها و منابع قدرت هستیم افراد تیزهوش و خلاق و صاحبان اندیشه های نو همانند گرانبهارترین سرمایه ها و از جایگاه بسیار بالایی برخوردار هستند، زیرا هر قدر جهانی که در آن زندگی میکنیم پیچیده تر شود نیاز به شناسایی و پرورش ذهن های خلاق و آفریننده محسوس و روشن تر میگردد. به

همین دلیل امروزه جامعه ما بیش از هر زمان دیگری به افراد هوشمند و خلاق نیاز دارد و در شرایط کنونی مسئله خلاقیت از مهمترین مسائل در قلمرو روانشناسی آموزشی است.

بر اساس نظریه خلاقیت تورنس، مولفه های اصلی خلاقیت عبارتند از:

- مولفه ی سیالی خلاقیت: به تولید تعدادی اندیشه نو در یک زمان معین اشاره دارد.
- مولفه ی ابتکار خلاقیت: به استفاده از راه حل های منحصر به فرد نو اشاره دارد.
- مولفه انعطاف پذیری خلاقیت: تولید اندیشه ها و راه حل های متنوع و غیر معمول برای یک مسئله است.
- مولفه بسط یا گسترش خلاقیت: به معنای تولید جزئیات و تعیین تلویحات و کاربردها می باشد.

در زمینه رابطه بین خلاقیت و سبکهای یادگیری، پژوهش هایی توسط محققان انجام شده است که در ادامه به برخی از آنها اشاره می شود. نتایج تحقیق کریستینسن (۲۰۱۵) نشان داد که بین سبک های یادگیری، خلاقیت، سن و پیشرفت تحصیلی، هیچ گونه رابطه معناداری وجود ندارد.

نتایج بررسی تسای و شرلی (۲۰۱۳) نشان داد که همبستگی بین سن و خلاقیت دانشجویان ریاضی وجود نداشته و خلاقیت بین دختران و پسران تفاوت معنی داری باهم ندارند. ولی از نظر سبک های یادگیری بین دختران و پسران تفاوت معنی دار بود. بین سن و سبک های یادگیری رابطه منفی و معنی داری بود. همچنین خلاقیت و سبک های یادگیری افراد با هم رابطه ای نداشتند.

زانگ و استرنبرگ (۲۰۱۱) نیز در بررسی هایشان نشان دادند که سبک یادگیری یکی از شاخص های مهم در شناسایی خلاقیت می باشد. نتایج تحقیق فریدل ورود (۲۰۰۶) در بررسی رابطه تفکر خلاق با سبک های یادگیری در دانشجویان رشته کشاورزی در کشور آمریکا، بیانگر این بود که هیچگونه رابطه معناداری بین توانایی تفکر خلاق و سبک های یادگیری وجود ندارد.

رشیدی ذوالفقار و مقدمی (۱۳۹۶) در بررسی رابطه بین سبک های یادگیری با خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد به این نتیجه دست یافتند که با توجه به داده ها می توان قضاوت کرد که بین سبک های یادگیری با خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان مقطع ارشد دانشگاه آزاد واحد رودهن رابطه معناداری وجود دارد و همچنین نتیجه تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد از دیدگاه دانشجویان با افزایش به کارگیری سبک های یادگیری، خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان نیز افزایش می یابد.

ملازهی و همکاران (۱۳۹۳) در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که رابطه معناداری بین خلاقیت و سبک های یادگیری وجود دارد و تحلیل رگرسیونی نیز نشان داد که سبک یادگیری دانشجویان می تواند بیش از خلاقیت بر پیشرفت تحصیلی آنان تاثیر گذار باشد.

محمدی و همکاران (۱۳۹۳) در مورد دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند گزارش کردند که بین سبک های یادگیری تصویری و جنبشی با خلاقیت دانشجویان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. ولی بین سبک یادگیری شنیداری با خلاقیت رابطه معناداری به دست نیامد. همچنین بین سبک یادگیری تصویری و شنیداری و خلاقیت با پیشرفت تحصیلی دانشجویان رابطه مثبت و معناداری مشاهده شد ولی رابطه معناداری بین سبک یادگیری جنبشی با پیشرفت تحصیلی وجود نداشت.

ساجدی (۱۳۹۲) در پژوهشی تحت عنوان بررسی رابطه بین سبک های یادگیری و میزان خلاقیت به این نتیجه دست یافتند که بین نمرات شیوه های یادگیری با خلاقیت دانشجویان رابطه معناداری وجود دارد. همچنین نتیجه دیگری که از این پژوهش حاصل شد به این شرح است که بین میزان خلاقیت دانشجویان براساس سبک های یادگیری آنها تفاوت معناداری وجود دارد.

نتایج مطالعه قاضی و کیلی و همکاران (۱۳۹۲)، در زمینه تفکر انتقادی و سبک های یادگیری دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی البرز و ارتباط آن با عملکرد تحصیلی مشخص شد تفاوت معناداری بین سبک های یادگیری چهارگانه کلب وجود دارد و دانشجویانی که سبک یادگیری همگرا دارند، عملکرد بهتری در مقایسه با دیگر گروه ها دارا هستند.

با توجه به اهمیت آگاهی از سبک های یادگیری و خلاقیت دانشجویان و همچنین بررسی رابطه ی این دو متغیر، در این تحقیق به بررسی رابطه سبک های یادگیری و خلاقیت دانشجویان دختر مقطع کارشناسی رشته های علم اطلاعات و دانش شناسی و ادیان و عرفان دانشگاه فردوسی مشهد، پرداخته شده است.

کلب در سال ۱۹۸۵ با پژوهشی که روی ۱۴۴۶ نفر از دانشجویان زن و مرد سال دوم دانشگاه انجام داد، روایی محتوایی این پرسشنامه را بررسی کرد و معتقد است که این پرسشنامه روایی خوبی دارد و برای تشخیص شیوه ها و سبکهای یادگیری یادگیرندگان ابزار مناسبی است. در جدیدترین پژوهشی که ویلکاکسون انجام داد، روایی محتوایی این آزمون مورد بررسی قرار گرفت و نشان دهنده روایی خوب این پرسشنامه است. همچنین برای بررسی خلاقیت دانشجویان، از پرسشنامه خلاقیت تورنس استفاده شد. آزمون تفکر خلاق تورنس در واقع چهار عامل تشکیل دهنده ی خلاقیت یعنی سیالی، ابتکار، انعطاف و بسط را مورد سنجش قرار می دهد که به ترتیب شامل ۱۱، ۱۶، ۲۲، ۱۱ و ۱۱ گزینه است. یعنی سوال های ۱ تا ۲۲ عامل سیالی، ۲۳ تا ۳۳ عامل بسط، ۳۴ تا ۴۹ عامل ابتکار و ۵۰ تا ۶۰ عامل انعطاف پذیری را می سنجد. نمره کل خلاقیت هر آزمودنی بین ۰ تا ۱۲۰ خواهد بود. کتابچه راهنمای آزمون خلاقیت دکتر عابدی ضریب پایایی کل آزمون را بین ۸۰ تا ۹۰ درصد ذکر کرده است و پایایی آزمون خلاقیت در چهار بخش آزمون به این شرح است: ضریب پایایی بخش سیالی ۸۵٪، بخش ابتکار ۸۲٪، بخش انعطاف پذیری ۸۵٪ و بخش بسط ۸۰٪ بوده است (عابدی، ۱۳۷۲). همچنین میزان پایایی پرسش نامه با استفاده از روش تصنیف و فرمول اسپیرمن حاکی از نتایج در سطح کمتر از ۵٪ معنی داری می باشد.

روش پژوهش

تحقیق حاضر به لحاظ روش، توصیفی از نوع همبستگی است و به لحاظ هدف، کاربردی می باشد. در این پژوهش جامعه آماری، دانشجویان کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان بودند. تعداد کل دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد مدیریت دولتی گرایش رفتار سازمانی و گرایش مدیریت تطبیقی و توسعه ۱۹۰ نفر بود که بر اساس جدول مورگان، حجم نمونه تعداد ۱۲۳ نفر است و با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای به جمع آوری اطلاعات پرداختیم.

در این پژوهش از دو پرسشنامه خلاقیت تورنس و پرسشنامه سبکهای یادگیری کلب (LSI) استفاده شد. این پرسشنامه سبکهای یادگیری افراد را در دو بعد تجربه عینی - مفهوم سازی انتزاعی و مشاهده تأملی - آزمایشگری فعال، مورد سنجش قرار می دهد و از ترکیب این ابعاد چهار سبک یادگیری همگرا، واگرا، جذب کننده و انطباق یابنده به دست می آید. این پرسشنامه از ۱۲ جمله تشکیل شده و برای هر جمله چهار گزینه پیشنهاد شده است. آزمودنی پاسخ پیشنهادی را با توجه به نحوه یادگیری خود، از نمره ۱ تا ۴ رتبه بندی می کند لذا مقیاس این ابزار از نوع لیکرت می باشد. پرسشنامه کلب ۱۲ سوال و هر سوال آن ۴ گزینه دارد. کلب در سال ۱۹۸۵ با پژوهشی که روی ۱۴۴۶ نفر از دانشجویان زن و مرد سال دوم دانشگاه انجام داد، روایی محتوایی این پرسشنامه را بررسی کرد و معتقد است که این پرسشنامه روایی خوبی دارد و برای تشخیص شیوه ها و سبکهای یادگیری یادگیرندگان ابزار مناسبی است. در جدیدترین پژوهشی که ویلکاکسون انجام داد، روایی محتوایی این آزمون مورد بررسی قرار گرفت و نشان دهنده روایی خوب این پرسشنامه است. همچنین برای بررسی خلاقیت دانشجویان، از پرسشنامه خلاقیت تورنس استفاده شد. آزمون تفکر خلاق تورنس در واقع چهار عامل تشکیل دهنده ی خلاقیت یعنی سیالی، ابتکار، انعطاف و بسط را مورد سنجش قرار می دهد که به ترتیب شامل ۱۱، ۱۶، ۲۲، ۱۱ و ۱۱ گزینه است. یعنی سوال های ۱ تا ۲۲ عامل سیالی، ۲۳ تا ۳۳ عامل بسط، ۳۴ تا ۴۹ عامل ابتکار و ۵۰ تا ۶۰ عامل انعطاف پذیری را می سنجد. نمره کل خلاقیت هر آزمودنی بین ۰ تا ۱۲۰ خواهد بود. کتابچه راهنمای آزمون خلاقیت دکتر عابدی ضریب پایایی کل آزمون را بین ۸۰ تا ۹۰ درصد ذکر کرده است و پایایی آزمون خلاقیت در چهار بخش آزمون به این شرح است: ضریب پایایی بخش سیالی ۸۵٪، بخش ابتکار ۸۲٪، بخش انعطاف پذیری ۸۵٪ و بخش بسط ۸۰٪ بوده است (عابدی، ۱۳۷۲). همچنین میزان پایایی پرسش نامه با استفاده از روش تصنیف و فرمول اسپیرمن حاکی از نتایج در سطح کمتر از ۵٪ معنی داری می باشد.

در این تحقیق داده ها به کمک نرم افزار آماری SPSS تحلیل شدند. برای تجزیه و تحلیل داده ها علاوه بر شاخص های آمار توصیفی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است.

یافته های تحقیق

در بخش یافته ها، ابتدا به گزارش اطلاعات جمعیت شناختی آزمودنی ها و تحلیل توصیفی داده های پژوهش با استفاده از شاخص های آمار توصیفی از جمله میانگین و انحراف معیار پرداخته شده و سپس جهت پاسخ دهی به سئوالات پژوهش، نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون ارائه شده است.

جدول ۱. شاخص های توصیفی نمرات آزمودنی ها در متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	کمترین نمره	بیشترین نمره
سیالی	۴۶/۵۳	۶/۲۱۴	۳	۶۱
بسط	۲۲/۸۵	۳/۵۶۷	۱	۳۱
ابتکار	۳۴/۶۵	۴/۴۹۸	۲۳	۴۴
انعطاف پذیری	۲۳/۳۴	۳/۷۳۳	۱۳	۳۳
همگرا	۶۶/۰۱	۸/۲۰۱	۴۸	۸۵
انطباق دهنده	۵۸/۲۴	۵/۸۴۲	۴۴	۷۳
جذب کننده	۶۲/۵۲	۵/۳۶۳	۴۹	۷۸
واگرا	۵۴/۷۵	۷/۵۲۲	۳۸	۷۲

داده های جدول ۱ شاخص های آمار توصیفی نمرات آزمودنی ها را در مولفه های خلاقیت (سیالی، بسط، ابتکار و انعطاف پذیری) و مولفه های سبک های یادگیری (همگرا، انطباق دهنده، جذب کننده و واگرا) نشان می دهد. نتایج مندرج در این جدول حاکی از آن است که میانگین نمره کل سیالی، بسط، ابتکار، انعطاف پذیری، همگرا، انطباق دهنده، جذب کننده و واگرا به ترتیب ۴۶/۵۳، ۲۲/۸۵، ۳۴/۶۵، ۲۳/۳۴، ۶۶/۰۱، ۵۸/۲۴، ۶۲/۵۲ و ۵۴/۷۵ می باشد.

جدول ۲. ضریب همبستگی بین سبک های یادگیری و خلاقیت

متغیر	خلاقیت
سبک یادگیری	میزان همبستگی
	مقدار معنی داری
	۰/۹۸۶
	-۰/۰۰۱

همان گونه که در جدول ۲، مشاهده می شود نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان می دهد که بین "سبک یادگیری و خلاقیت دانشجویان، رابطه معنادار وجود نداشته است.

نتیجه و پیشنهادات

نتایج حاصل از آزمون تحلیل نشان داد که بین سبک های یادگیری و خلاقیت رابطه منفی وجود دارد که معنی دار نیست . در سوال اصلی پژوهش به بررسی رابطه بین سبک های یادگیری و خلاقیت پرداخته شد . به این معنا که آیا افزایش یا کاهش استفاده از سبک های یادگیری با افزایش یا کاهش خلاقیت رابطه دارد یا خیر . برای پاسخدهی به این سوال از نرم افزار ۱۵ spss استفاده گردید که با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون مشخص شد که بین این دو متغیر و همچنین مولفه های این دو متغیر به طور کلی رابطه معناداری وجود ندارد .

طبق نتایج به دست آمده از این تحقیق ، به طور کلی می توان گفت که سبک های یادگیری رابطه ای با خلاقیت ندارد . احتمالاً افزایش خلاقیت به عوامل دیگری نظیر ویژگی های شخصیتی ، ویژگی های محیطی و عوامل ژنتیکی و .. وابسته باشد . یافته های مبتنی بر این تحقیق با نتایج حاصل از تحقیق فریدل (۲۰۰۶) منطبق است. نتایج این تحقیق که به بررسی رابطه تفکر خلاق با سبک های یادگیری در دانشجویان کشاورزی در آمریکا پرداخته است، بیانگر این بود که هیچ گونه رابطه معناداری بین توانایی تفکر خلاق و سبک های یادگیری وجود ندارد، تطابق دارد . تحقیق های مشابه قبلی نتایجی بر خلاف نتیجه تحقیق حاضر به دست آورده اند. به عنوان مثال نتیجه این تحقیق با تحقیق ساجدی (۱۳۹۳) مغایرت دارد. در این بررسی که به منظور بررسی خلاقیت و سبک های یادگیری دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی سمنان در فرآیند یاددهی و یادگیری ، انجام گرفت، نتایج نشان داد که بین سبک های یادگیری دانشجویان دانشکده های مختلف تفاوت معنی داری وجود داشت ولی خلاقیت آنان متفاوت نبود . همچنین میزان خلاقیت دانشجویان بر پایه سبک های یادگیری آنان ، تفاوت معناداری داشت و بین خلاقیت و نمره شیوه های یادگیری و سبک های یادگیری دانشجویان رابطه معناداری وجود داشت. رشدی ذوالفقار ، مقدمی معصومه (۱۳۹۶) در بررسی خوی تحت عنوان رابطه بین سبک های یادگیری با خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد، به این نتیجه دست یافتند که با توجه به داده ها می توان قضاوت کرد که بین سبک های یادگیری با خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان مقطع ارشد دانشگاه آزاد واحد رودهن رابطه معناداری وجود دارد و همچنین نتیجه تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد از دیدگاه دانشجویان با افزایش به کارگیری سبک های یادگیری ، خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان نیز افزایش می یابد علاوه با افزایش کاربرد سبک یادگیری واگرا ، همگرا ، جذب کننده و انطباق یابنده خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان نیز افزایش می یابد . این تحقیق نمونه ای دیگر از تحقیقاتی است که با نتایج تحقیق حاضر مغایر می باشد.

با توجه به نتایج این تحقیق و مباحث ارائه شده، پیشنهادات ذیل ارائه می شود:

با توجه به تاثیر نوع سبک یادگیری در پیشرفت تحصیلی و لزوم تناسب سبک های یادگیری و شیوه های تدریس ، برای افزایش کارایی در نظام آموزش و پرورش طرحی پایه ریزی شود و زیر ساختهایی فراهم گردد تا بدان طریق بتوان سبک یادگیری هر یک از محصلین را به دقت شناسایی کرد و روش های تدریس متناسب با آن را نیز در سیستم آموزشی پیاده کرد .

در نظام آموزشی کشور و تمامی نهادهای تاثیرگذار در امر آموزش به ویژه خانواده روش هایی برای حفظ و تقویت خلاقیت در افراد اعمال گردد .

بسیاری از ما آموزشگاه‌های گذشته و روش‌های گذشتگان را به باد انتقاد می‌گیریم. کافی است که به یاد آوریم آموزش و پرورش قرن نوزدهم آن طور که آن را تدوین کرده‌اند مبتنی بر تعلیم مستقیم و بنابراین تقلید و انتقال متمرکز بوده. معلم دانش را منتقل می‌کند و دانش آموز ملزم به پس دادن آن بود و در هیچ موردی بیش از آنچه که ارائه می‌شد پس داده نمی‌شد و راه بر خلاقیت بسته می‌ماند. یعنی داده‌ها و ستاده‌ها برابرند. به قول «امرسن» این تقلید و الگودهی نوعی خودکشی خلاقیت است از آن جا که آموزشگاه‌های فعلی هنوز هم بار تعلیم و تربیت قرن نوزدهم را بردوش می‌کشند، تخیل را تضعیف می‌کنند و به کشتن خلاقیت کمک می‌نمایند. اساتید باید کلاس را چنان سازماندهی نمایند که محیطی متنوع و خلاق ایجاد شود. خلاقیت لازمه‌اش تفکر فعال، استقلال و شرکت در فعالیت‌های خودمدار است، و در مورد مدیریت محیط، آن چه روشن است یک محیط آموزشی سازمان نیافته و محدود به کشتن انگیزه و تخریب اندیشه افراد می‌انجامد.

منابع

- اردکانی، سعید (۱۳۹۶) مقایسه اثر بخشی آموزش مبتنی بر بازی رایانه ای آموزشی آموزش مبتنی بر فیلم آموزشی بر خلاقیت و انگیزش دانش آموزان. نشریه علمی _ پژوهشی فناوری آموزشی، تهران، پاییز
- امینی نرجس، زمانی بی بی عشرت، عابدینی یاسمین (۱۳۸۹). سبک های یادگیری دانشجویان پزشکی، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، اصفهان.
- باقری کراچی، امین (۱۳۹۲). مقایسه خلاقیت دانش آموزان علاقه مند به بازی رایانه ای بر حسب سبک بازی، سابقه بازی و میزان ساعت انجام بازی رایانه ای. مقاله علمی _ پژوهشی.
- پارسایی اعظم [اکاظمی سلطان علی، سامان سامک (۱۳۹۰). مقایسه سبک های شناختی یادگیری دانش آموزان دبیرستان و هنرستانی، ویژه نامه ی نیم سال دوم، مردودشت.
- ثابت، مهرداد (۱۳۹۴). هنجار بای آزمون خلاقیت هیجانی آوریل. مقاله علمی _ پژوهشی، دوره پنجم، شماره دوم، پاییز.
- جوکار، بهرام (۱۳۸۸). رابطه ویژگی های شخصیت با خلاقیت هیجانی و خلاقیت شناختی. مطالعات روان شناختی. دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهراء (س)، دوره شش، شماره ۱، بهار.
- حسینی الهه سادات، فلاحکی محمد منصور، حجت عیسی (۱۳۹۷). نقش تفکر خلاق و سبک های یادگیری در آموزش طراحی معماری، مقاله علمی _ پژوهشی، تهران.
- حسینی لرگانی مریم، سیف علی اکبر (۱۳۸۰). مقایسه سبک های یادگیری دانشجویان با توجه به جنسیت، مقاطع تحصیلی و رشته های تحصیلی، فصل نامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، شماره ۱۹.
- حسینی نسب العالم، شریفی حامد (۱۳۸۹). بررسی رابطه بین سبک های یادگیری شناختی و خلاقیت با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه سوم دوره ی متوسطه شهرستان بوکان مجله علوم تربیتی، سال سوم، شماره ۱۲، بوکان.
- خدابنده بایگی، علی (۱۴۰۰). مباحثی در رهبری (نظریه ها و مدل ها در سازمان و مدیریت) انتشارات سپا، تهران
- خدیبوی، اسداله (۱۳۸۶). مقایسه روش تدریس فعال و سنتی در پیشرفت درس علوم و میزان خلاقیت دانش آموزان سوم راهنمایی شهرستان کرج. مقاله علمی _ پژوهشی .
- رسولی، رویا (۱۳۹۱). مقایسه تاثیر روش های یادگیری مشارکتی و سخنرانی بر تفکر خلاق و پیشرفت تحصیلی درس حرفه و فن دانش آموزان دختر سوم راهنمایی شهر یزد. اندیشه های نوین تربیتی دانشگاه علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهراء (س)، دوره ۸، شماره ۴،

زمستان.

رسولی، یوسف (۱۳۹۴) مقایسه میزان تاثیر روش تدریس یادسپاری با روش سنتی (سخنرانی) بر پیشرفت تحصیلی و خلاقیت دانش آموزان. مقاله کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، زمستان.

رحمانی، سوده (۱۳۹۵). پیش بینی خلاقیت بر مبنای متغیرهای فردی و بافتی نظریه سرمایه گذاری اسرنبرگ. فصل نامه روان شناختی، دوره ۴، شماره ۱-۲، بهار، تابستان.

رحمانی، نرگس (۱۳۹۴). مقایسه خلاقیت، سازگاری و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان متولد نیمه اول سال و نیمه دوم سال. فصلنامه توانمند سازی کودکان، سال ۶، شماره ۳، ۱۵۹، پاییز.

رشیدی ریحانه، بهرامی غلام رضا (۱۳۸۷). بررسی رابطه سبک های تفکر و سبک های یادگیری با جهت گیری هدف دانش آموزان دختر دوره دوم دبیرستان های تبریز، فصلنامه زن و مطالعات خانواده.

رشیدی ذوالفقار، مقدمی معصومه (۱۳۹۶). رابطه بین سبک های یادگیری با خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد، فصلنامه ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی _ دوره ۷، شماره ۲، پاییز، رودهن.

روئین حسین، عاصمیان فهمیه (۱۳۹۵). بررسی رابطه سبک های یادگیری شناختی با مولفه های یادگیری خود تنظیمی و تحصیلی دانش آموزان دوره دوم متوسط پایه دهم، کنفرانس بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و رفتاری، تهران.

ساجدی رقیه (۱۳۹۲). بررسی رابطه بین سبک های یادگیری و میزان خلاقیت، کنفرانس بین المللی مدیریت، چالش ها و راهکارها، شیراز، سیف علی اکبر (۱۳۹۲). روانشناسی پرورشی نوین، تهران: دوران.

شریفی، نسترن (۱۳۹۰). مقایسه سهم هوش شناختی، خلاقیت و هوش هیجانی در پیش بینی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و دانشجویان در سطوح مختلف تحصیلی. فصل نامه تازه ای روانشناسی صنعتی / سازمانی، سال دوم، شماره ششم، بهار.

صارمی، حسین (۱۳۹۲). مقایسه خلاقیت و مهارت تصمیم گیری دانشجویان رشته کار آفرینی با دانشجویان سایر رشته های دانشگاه تهران. تحقیقات آموزشی مقطع کارشناسی ارشد، دنتشگاه شهید مدنی آذربایجان، سال ششم، شماره ۲۲، تابستان.

عیسی زادگان، علی (۱۳۹۴). مقایسه سبک های تفکر و خلاقیت هیجانی در بین دانش آموزان تیز هوش و عادی. مقاله علمی پژوهشی، دانشگاه ارومیه.

علی پور، احمد (۱۳۹۴). مقایسه مولفه های خلاقیت بین دانش آموزان راست دست، چپ دست و دوسو توان. فصلنامه علمی پژوهشی با اعتبارات معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار.

غیبی، معصومه (۱۳۹۱). رابطه سبک های یادگیری و خودکارآمدی دانشجویان گروه های تحصیلی، فصلنامه روانشناسی کاربردی، شماره ۱. فرمانبر رابع الله، حسین زاده طوبی، اسدپور محمد، یگانه محمد رضا (۱۳۹۱). ارتباط سبک های یادگیری بر اساس نظریه کلب با موفقیت تحصیلی دانشجویان پرستاری و مامایی، مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دوره بیست و دوم، شماره ۸۶.

فیروز جانی، جعفر علی (۱۳۹۵). مقایسه ایگوی خلاقیت در اسلام با الگوهای مطرح در روانشناسی. مقاله دکترا قرآن و روانشناسی، دانشگاه المصطفی، قم.

کلباسی سعید، ناصری محسن (۱۳۸۷). سبک های یادگیری دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دوره پنج، شماره اول.

گنجی، کامران (۱۳۹۴). فراتحلیل متغیرهای همبسته با خلاقیت. پژوهش شخصی، تهران، بهار

مصطفی سرباز، زهرا (۱۳۹۳). مقایسه راهبردهای خود تنظیمی، خلاقیت و جهت گیری هدف در دانش آموزان با و بدون اختلال ریاضی. مجله ناتوانی یادگیری، بهار.

محمدی یحیی، کاظمی سیما، میرحاجیان مقدم محمد (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین سبک های یادگیری، فیزیولوژیکی و خلاقیت با پیشرفت تحصیلی در بین دانشجویان، یزد.

معروفی یحیی، کرمی زهره (۱۳۹۴). سبک یادگیری به عنوان رویکردی برای هدایت تحصیلی دانش آموزان دبیرستانی، پژوهش های تربیتی، شماره ۳.

ششمین کنفرانس ملی
علوم انسانی و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار

6th National Conference on
Humanities and Education With a focus on sustainable development
www.mpconf.ir

هوشمندان مقدم فر زهرا، شمس علی (۱۳۹۵). رابطه خلاقیت و سبک یادگیری با پیشرفت تحصیلی دانشجویان کارشناسی دانشکده کشاورزی
، دانشگاه زنجان، فصلنامه پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی.